

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L5@regeringskansliet.se

Yttrande Ds 2022:18 Straffansvar för psykiskt våld, Ju 2022/02651

Migrationsverket välkomnar utredningens förslag att det tydligt ska framgå att psykiskt våld kan leda till straffansvar. Remissen tar liksom den nationella strategin *Makt, mål och myndighet* (regeringens skrivelse 2016/17:10), upp att asylsökande, nyanlända och de som kommer som anhöriga till Sverige kan befinna sig i en utsatt situation. I många samhällen är skyddet för kvinnors, flickors och hbtqi-personers rättigheter svagare än i Sverige.

Migrationsverket gör bedömningen att eftersom Migrationsverket varken är en brottsförebyggande, brottsbekämpande eller brottsofferstödande myndighet kan de förslag som lämnats i utredningen inte få direkta konsekvenser för Migrationsverkets verksamhet. Däremot kan Migrationsverket i sin verksamhet komma i kontakt med både brottsutsatta individer och våldsverkare. Migrationsverket vill därför passa på att lämna följande synpunkter.

I vissa fall ska Migrationsverket särskilt beakta om den sökande gjort sig skyldig till brott eller brott i förening med annan misskötsamhet innan ett uppehållstillstånd beviljas. Dessutom ska Migrationsverket göra en bedömning om sökande eller sökandes barn kan antas bli utsatt/utsatta för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid (5 kap. 17 § första stycket utlänningslagen (2005:716)). Har förhållandet upphört främst på grund av att sökanden eller sökandes barn utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid kan ett fortsatt uppehållstillstånd beviljas (5 kap. 16 § utlänningslagen). Fortsatt uppehållstillstånd kan dock inte beviljas på för barn som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 § första stycket 2 a utlänningslagen.

Vid prövningen av bestämmelser i utlänningslagen, som har sin bakgrund i familjeåterföreningsdirektivet (Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening) kan våld eller annan allvarlig kränkning av frihet eller frid endast beaktas om sökanden anses utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Våld – fysiskt eller psykiskt – som anknytningspersonen utsätter eller riskerar att utsätta den sökande för och där barn (både gemensamma och icke gemensamma) kan ha blivit vittne till våldet omfattas inte av utlänningslagen (se 5 kap. 17 a § utlänningslagen).

Om förhållandet upphört och fråga om återkallelse av det tidsbegränsade uppehållstillståndet blir aktuellt kan återkallelse inte ske för gemensamma barn som beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 2 a utlänningslagen. Däremot kan återkallelse ske av förälderns eller eventuella halvsyskons uppehållstillstånd enligt 7 kap. 3 § andra stycket utlänningslagen.

Migrationsverket noterar även att om utredningens förslag träder i kraft finns det behov av en informations- eller utbildningsinsats inom verket. Information måste finnas till våra sökande där det tydligt framgår att psykisk misshandel är kriminaliserat i Sverige och vad begreppet psykisk misshandel innebär t.ex. inom samhällsintroduktionen. Migrationsverket kommer även behöva se över sina rutiner i relevanta delar.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av verksjuristen Eva Rimsten. I den slutliga handläggningen har rättsenhetens chef Åsa Nyblom Lööv och rättschefen Carl Bexelius deltagit.

Mikael Ribbenvik